

Advies over het voorontwerp van decreet betreffende dringende en andere maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

Vlaamse Onderwijsraad
Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel
T +32 2 219 42 99
F +32 2 219 81 18
www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Advies over het voorontwerp van decreet betreffende dringende en andere maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

1	SITUERING	2
2	ALGEMENE BEDENKINGEN	2
2.1	GEEN DRINGENDE MAATREGELEN ZONDER EEN ZORGCONTINUÛM IN HET LEERPlichtONDERWIJS	2
2.2	DE NIEUWE TYPOLOGIE BENADRUKT TE STERK DE CLASSIFICERENDE DIAGNOSTIEK	3
2.3	FACILITERENDE VOORWAARDEN REALISEREN	5
2.3.1	<i>Financiële context</i>	5
2.3.2	<i>Competentieontwikkeling</i>	6
2.3.3	<i>Organisatie van het buitengewoon onderwijs</i>	6
2.3.4	<i>Administratieve belasting</i>	6
2.3.5	<i>Sensibiliseringsstrategie</i>	6
2.3.6	<i>Overleg met ouders</i>	6
2.4	REPERCUSSIES VAN EEN AANTAL VERNIEUWINGEN VOOR HET AANBOD VAN WELZIJN	7
2.5	LEGISTIEKE BEKOMMERNISSEN.....	7
2.6	NOOD AAN EEN REGELING VOOR LEERLINGEN MET AUTISME EN AUTISMESPECTRUMSTOORNISSEN	8
2.7	INWERKINGTREDING EN TIJDSPAD	9
3	ARTIKELSGEWIJZE OPMERKINGEN	9

1 Situering

De minister bevoegd voor Onderwijs en Vorming vroeg op 2 maart 2012 aan de Vlaamse Onderwijsraad een advies over het voorontwerp van decreet betreffende dringende en andere maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Het advies werd voorbereid door een werkgroep van de Algemene Raad onder het voorzitterschap van Pol Ghesquière. De Raad Basisonderwijs, de Raad Secundair Onderwijs, de commissie Buitengewoon Basis- en Secundair onderwijs, de commissie Leerlingenbegeleiding en de commissie Diversiteit konden vooraf een inbreng doen.

De Algemene Raad formuleerde het advies op 29 maart 2012 met eenparigheid van stemmen.

2 Algemene bedenkingen

2.1 Geen dringende maatregelen zonder een zorgcontinuüm in het leerplichtonderwijs

Het voorontwerp van decreet bevat dringende en andere maatregelen voor onderwijs aan kinderen met specifieke noden. Het voorontwerp van decreet beoogt een betere doorverwijzing naar het buitengewoon onderwijs, een duidelijkere omschrijving van de typologie in het buitengewoon basis- en secundair onderwijs, de inschrijvingsprocedures en het recht op redelijke aanpassingen in het gewoon onderwijs.

De raad verwijst naar de nota van 15 juli 2011 waarin de Vlaamse Regering besliste om, in afwachting van een invoering van leerzorg op langere termijn, een aantal dringende beleidsmaatregelen te nemen. In afwachting van een invoering van leerzorg op langere termijn, zou de Vlaamse regering een aantal dringende beleidsmaatregelen nemen ten behoeve van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in het gewoon en het buitengewoon onderwijs. Deze situeren zich op het gebied van kwaliteitsvolle diagnostiek, met inbegrip van een oplossing voor leerlingen met autismespectrumstoornissen in het buitengewoon onderwijs, competentieontwikkeling en professionalisering, de implementatie van het VN-verdrag inzake rechten van personen met een handicap en aan aantal maatregelen voor specifieke doelgroepen (doventolken, aanbod type 5).

De vraag rijst echter of het voorontwerp van decreet aan dit uitgangspunt tegemoet komt. Zo rijst de vraag naar de verstrakte typologie (zie punt 2.2).

De Vlor vindt dat deze dringende maatregelen geen alibi mogen vormen om niet consequent verder te werken aan de uitbouw van een omvattender kader voor zorg voor leerlingen met specifieke noden. Beide aspecten, de korte en de langere termijn, waren gekoppeld. De overheid realiseert nu deelaspecten van het leerzorgkader maar isoleert ze uit de noodzakelijke bredere context. Bij wijze van voorbeeld verwijst de Vlor naar het leerlingenvoer, naar de band tussen kwaliteitsvolle diagnostiek en competentieontwikkeling in het gewoon en buitengewoon onderwijs, de band tussen verbreding van een aanbod en een doelgroepenwerking en de intensiteit van de aanpassingen in het onderwijs- en zorgaanbod en de daarbij horende ondersteuning.

De Vlor vraagt de overheid om garanties en een concrete planning voor de uitwerking van het globale kader. Het is wenselijk dat de overheid het tijdspad en de bijhorende modaliteiten om aan het kader ten gronde te werken bekend maakt.

In dit verband moet na de realisatie van de dringende maatregelen verder worden gewerkt aan:

- een structurering van het buitengewoon onderwijs op basis van specifieke onderwijsbehoeften in plaats van op grond van diagnostische labels;
- gepaste maatregelen voor leerlingen in het gewoon onderwijs op basis van specifieke onderwijsbehoeften;
- een structurering van het buitengewoon secundair onderwijs op basis van opleidingsvormen;
- een optimalisering van het GON;
- een studiesanctionering op grond van verworven competenties;
- een regeling voor internaten voor leerlingen in het buitengewoon onderwijs en de opvangcentra, de samenwerking met de MPI's;
- ...

2.2 De nieuwe typologie benadrukt te sterk de classificerende diagnostiek

De Vlor betreurt dat de bepalingen van dit voorontwerp van decreet uitgaan van een model dat sterk gebaseerd is op classificerende diagnostiek.

De typologie vertrekt zoals in het voorontwerp omschreven, van een medisch-wetenschappelijk diagnostisch kader dat zich louter baseert op kindkenmerken. Dit zal ertoe leiden dat het doelpubliek in bepaalde types beperkter wordt waardoor er meer groepen leerlingen zullen zijn die nood hebben aan een specifieke ondersteuning maar er structureel (gezien de exclusieve focus op kindkenmerken) geen recht op kunnen genereren. Er is bovendien geen objectief kader om de concrete indeling in types te verantwoorden. Bijkomende noden veronderstellen in deze benadering steeds bijkomende (sub)categorieën binnen het onderwijsaanbod.

De Vlor verwijst naar de xyz-leerlingen zoals omschreven in de praktijktoets, kinderen met taalontwikkelingsstoornissen (SLI) waarvoor de vorige minister van onderwijs nochtans een oplossing had beloofd, zwakbegaafde leerlingen (borderline intellectual disfunctions, cfr. DSM IV), leerlingen met meervoudige beperkingen, leerlingen die in de loop van het secundair onderwijs een beperking verwerven ten gevolge van gedrags- en emotionele stoornissen (verslavingsproblematiek, psychose, ...).

De art. II.4 – art. 15, § 5 van het decreet op het basisonderwijs en art. III.30 – art. 294, §5 van het decreet op het secundair onderwijs bieden hiervoor wel een ad-hoc-uitweg, maar het is te verkiezen dat deze leerlingen structureel een plaats kunnen krijgen binnen het buitengewoon onderwijs. Een afwijking op diagnostische criteria beperkt tot drie jaar heeft geen zin om structurele problemen in het classificatiesysteem op te lossen. De Vlor pleit voor structurele oplossingen.

De raad erkent dat er een meerwaarde kan worden gerealiseerd door een goede afstemming met het VAPH (en straks door de intersectorale toegangspoort) maar dit mag er niet toe leiden dat onderwijs de aanpak en de diagnostiek vereist door het VAPH moet overnemen en niet langer zou focussen op onderwijs- en opvoedingsbehoeften. Dit is de kern van een onderwijsbenadering.

Dit model biedt ook geen antwoord op de heterogeniteit tussen leerlingen die een gelijkaardig etiket kunnen hebben op grond van de classificerende diagnostiek maar erg uiteenlopende noden hebben aan ondersteuning van hun leer- en opvoedingsproces. De Vlor vindt het belangrijk dat het verschil in zorgintensiteit mee bepalend is voor de structuur van het onderwijs voor leerlingen met specifieke noden (in het gewoon en buitengewoon onderwijs).

De Vlor mist in het voorontwerp van decreet de nieuwe maatschappelijke inzichten die handicap benaderen vanuit een sociaal en interactionistisch model. Het voorontwerp van decreet vertaalt de inzichten van het VN-verdrag dat handicap ziet als een afstemmingsprobleem tussen de samenleving en een persoon met specifieke noden, te weinig naar de Vlaamse onderwijscontext. De afstemming tussen de onderwijs- en opvoedingsnoden van een leerling en het functioneren van en in een onderwijsleeromgeving komt te weinig naar voren.

De nieuwe omschrijving van de typologie heeft heel wat consequenties voor het landschap van het buitengewoon onderwijs, de leerlingenstromen, het beleid en de organisatie van scholen, de omkadering en het personeelskader, het leerlingenvervoer, de competenties van personeelsleden. De vraag rijst of dit opportuun is gelet op de globale regeling waar de regering op termijn naartoe wil.

De nieuwe omschrijving van de typologie leidt bovendien nog tot volgende ongewenste effecten:

- In de types 1, 2 en 8 moet de leerling voldoen aan alle opgesomde criteria van de classificerende diagnose. De medische benadering primeert daardoor de facto op de nood van de leerling aan een aangepaste ondersteuning. Hierdoor zullen leerlingen die specifieke zorg nodig hebben maar niet volledig in de classificerende diagnose passen, worden uitgesloten van buitengewoon onderwijs.
- De criteria hanteren voor verschillende types een verschillende graad van concreetheid en abstractieniveau. Voor het ene type geeft de overheid de criteria voor de classificerende diagnoses, voor het andere type beperkt het zich tot de opsomming van de erkende classificaties.
- Door de striktere omschrijving van **type 1** zullen leerlingen die een dergelijke onderwijssetting nodig hebben, niet voldoen aan alle opgesomde criteria en daarom ook geen beroep meer kunnen doen op buitengewoon onderwijs. Dit geldt zeker voor de leerlingen met een IQ tussen 70 en 80 die wel beantwoorden aan de andere criteria voor type 1. Men verwijst naar leerlingen met 'borderline intellectual disfunctions' zoals omschreven in de DSM IV. De doelgroep van type 1 stroomt onder meer door naar opleidingsvorm 3 van het buitengewoon secundair onderwijs. De verschuiving in de doelgroep voor type 1 zal leiden tot relevante veranderingen in de doelgroep die doorstroomt naar OV 3. De vraag wordt dan ook gesteld of de bestaande doelstelling van deze opleidingsvorm haalbaar blijft. De middelen voor adequaat onderwijs aan deze leerlingen worden ook niet toegekend aan het gewoon onderwijs. Voor type 1 is de zin onder art. II.3 (art. 10, §1a) 'meer bepaald een totaal intelligentiequotiënt tussen 50-55 en 70' een tautologie t.a.v. wat voorafgaat in termen van standaarddeviaties.
- De Vlor stelt vast dat de omschrijving van **type 3** teruggaat op stoornissen die zich voordoen bij kinderen met psychiatrische stoornissen. Maar deze omschrijving sluit belangrijke doelgroepen van kinderen met gedrags- en emotionele problemen in het onderwijs uit. Wat met leerlingen in het secundair onderwijs die gedrags- en emotionele stoornissen verwerven in de loop van het secundair onderwijs (verslavingsproblematiek, persoonlijkheidsstoornissen, psychose, ...)? De toegang tot type 3 veronderstelt een psychiatrisch verslag. Zowel financieel bekeken als vanuit het oogpunt van diagnostische

capaciteit rijzen er problemen. Het toekennen van psychiatrische consultatie-uren aan de centra voor leerlingenbegeleiding maakt dat centra in overleg met de psychiater aan deze leerlingen een formele diagnose kunnen geven en leidt voor deze leerlingen tot de vaststelling welk onderwijsaanbod voor hen het meest aangewezen is. Het aspect financiële drempel of capaciteit zal dan niet langer spelen.

- De Vlor pleit ervoor om het type 8 niet strikt te beperken tot kinderen met 'leerstoornissen'. Ook kinderen met een ernstig risico op latere leerstoornissen, met name kinderen met 'taalontwikkelingsstoornissen', moeten een plaats krijgen binnen de doelgroep. De Vlor wijst op de meerwaarde van de brugklas of de speelleerklas voor deze leerlingen.
- Voor type 9 verwijzen we naar het punt 2.6.

De Vlor opteert er daarom voor om:

- de structuur en de toelatingsvoorwaarden voor het buitengewoon onderwijs te omschrijven zoals dat in de wet van 7 juli 1970 het geval was: '... is onderwijs dat aangepast is aan de onderwijs en opvoedingsbehoeften van kinderen met'. Hiervoor zijn geen decretale ingrepen nodig.
- de hertekening van de organisatie van het buitengewoon onderwijs te doen sporen met een globalere aanpak en de typologie daarom uit dit decreet te halen. Het decreet mag zeker niet verward worden met een diagnostisch protocol. Zoniet dreigt het risico dat telkens wanneer op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten diagnostische protocollen bijgesteld worden, het decreet gewijzigd dient te worden.
- De Vlor vraagt om een verder overleg over de heldere en transparante criteria voor toelating tot het buitengewoon onderwijs en tot redelijke aanpassingen. Dit is zeker noodzakelijk om de diagnostische praktijk van het CLB verder adequaat te kunnen vormgeven. Het werk dat al is verricht in het kader van prodia biedt hiervoor een kader. Voor de Vlor vormt prodia het uitgangspunt om criteria en protocollen te ontwerpen. Afstemming met diagnostische protocollen vereist door het VAPH (en later de intersectorale toegangspoort) kan, maar dan alleen als aansluiting bij de onderwijsspecifieke protocollen.

2.3 Faciliterende voorwaarden realiseren

2.3.1 Financiële context

De Vlor verwijst naar de financiële context waarin deze veranderingen moeten worden gerealiseerd. De raad wijst erop dat dit voorontwerp van decreet een verschuiving beoogt van leerlingen van het buitengewoon onderwijs naar het gewoon onderwijs. De veranderingen moeten worden gerealiseerd binnen het bestaande (financiële) kader. De begeleidende financiële tabellen stellen dat er minder middelen beschikbaar zullen zijn voor het buitengewoon onderwijs, en dan vooral voor het buitengewoon basisonderwijs en dat deze maatregelen een ingrijpende besparing inhouden. De Vlor kan nu niet inschatten welke consequenties deze maatregelen hebben voor scholen uit het gewoon en het buitengewoon onderwijs. De personele en financiële voorwaarden worden echter niet verhoogd. Er zijn geen garanties voorzien dat deze middelen blijvend worden ingezet ten bate van leerlingen met specifieke noden in het onderwijs.

2.3.2 Competentieontwikkeling

Dit decreet schetst geen concreet plan voor competentieontwikkeling maar ook financieel wordt hier tot 2020 niets voor gebudgetteerd. Verwachten dat eerst de leerlingenstromen aantoonbaar veranderen in de richting van het gewoon onderwijs vooraleer te werken aan competentie en ondersteuning is niet realistisch. Het zal weinig effectief zijn. Een dergelijke verandering moet stoelen op de ervaring van leerkrachten dat wat gevraagd wordt, kadert binnen hun reguliere professionele handelen. De Vlor pleit ervoor om leerkrachten met handelingsverlegenheid positief te ondersteunen. Hij vreest dat anders dispenserende en compenserende maatregelen te veel zullen worden gehanteerd in plaats van de uitbouw van echt zorgbreed onderwijs dat inspeelt op de diverse onderwijs- en opvoedingsnoden van kinderen. Zorgbreed onderwijs mag geenszins worden gekoppeld aan 'labeling'. De overheid moet inzetten op competentieontwikkeling in het gewoon onderwijs m.b.t. zorg. Bij leraren en schoolteams zal, naast het verder ontwikkelen van basiscompetenties, bijzondere aandacht moeten besteed worden aan een aantal specifieke competenties. Dit betekent o.m. leraren en zorgteams leren omgaan met de complexiteit en de diversiteit in een leerlingengroep.

2.3.3 Organisatie van het buitengewoon onderwijs

De Vlor wijst erop dat deze veranderingen ingrijpende gevolgen hebben voor de organisatie van het onderwijs en voor de leerlingenstromen. Er zullen dus ook verschuivingen zijn in omkadering tussen verschillende types van buitengewoon onderwijs. Zonder een uitspraak te doen over personeelsmateries, wijst de Vlor erop dat dit decreet geen overgangsmaatregelen bevat die garanderen dat personeelsleden die nu een bepaalde expertise hebben uitgebouwd, blijvend ingezet kunnen worden in het gewoon en buitengewoon onderwijs voor de doelgroep waarvoor ze expertise hebben opgebouwd.

2.3.4 Administratieve belasting

De Vlor wijst erop dat het voorontwerp van decreet nieuwe procedures inschrijft of bestaande administratieve procedures hervormt. Hij vraagt om de impact van de nieuwe procedures op de planlast voor scholen, voor leerkrachten en voor clb te evalueren in functie van doelmatigheid (bijvoorbeeld de herattestering voor type 8). Er is minstens een probleem van perceptie van administratieve overbelasting ingevolge de zorgmaatregelen.

2.3.5 Sensibiliseringsstrategie

Hiervoor is ook een omvattende en gerichte sensibiliseringsstrategie noodzakelijk. Dit is trouwens ook een vereiste die voortvloeit uit art. 8 van het VN-verdrag. De overheid, de pedagogische begeleidingsdiensten, de clb en de lerarenopleidingen zijn hiervoor de aangewezen partners.

2.3.6 Overleg met ouders

De Vlor merkt op dat de herziening van het beleid om leerlingen met specifieke noden gepast onderwijs te geven, belangrijke repercussies heeft voor de ouders van de leerlingen. Zij zijn sterk betrokken en bezorgd om de toekomst van hun kinderen. Het valt echter op dat overleg en betrokkenheid met ouders over het nemen van gepaste maatregelen in het hele decreet sterker

zou kunnen. We verwijzen onder meer naar voorafgaande informatie over de (her)evaluatie van de genomen maatregelen (art. II.1).

2.4 Repercussies van een aantal vernieuwingen voor het aanbod van welzijn

De Vlor stelt vast dat dit voorontwerp van decreet een antwoord tracht te geven op capaciteitsproblemen in het buitengewoon secundair onderwijs. Scholen kunnen voor het toelaten en behouden van +21-jarigen een specifiek beleid uittekenen waarbij de verlenging afhangt van de capaciteit van de school. Hierbij wordt voorrang gegeven aan de leerlingen met de kortste verlenging. Op zich is dit een positieve maatregel. Maar deze bepalingen veronderstellen dat er voor +21-jarige leerlingen een plaats voorhanden is in de meerderjarigenzorg van het VAPH. De Vlor wijst erop dat zich ook daar al jaren capaciteitsproblemen voordoen. De Vlaamse overheid moet hier voorzien in een naadloze overgang tussen onderwijs- en welzijnsvoorzieningen zodat onderwijs zijn doelstelling voor leerplichtige leerlingen kan waarmaken.

Er is nog een tweede punt waarop het onderwijsbeleid en deze van de zorgvoorzieningen raakvlakken vertonen. De Vlor stelt vast dat de nabijheid van een voorziening voor een doelgroep impact zal hebben op de planificatie in onderwijs. De Vlor vraagt de relatie tussen beide te verduidelijken. In welke mate kan een zorgaanbod een noodzakelijke of een belemmerende voorwaarde zijn om een bepaalde onderwijsvoorziening uit te bouwen? De raad verwijst naar de artikelsgewijze bespreking van art. II.12 en art. III.26. Daarnaast is er een sterke band tussen het inschrijvingsbeleid van onderwijs- en welzijnsinstellingen in dezelfde regio.

Daarom pleit de Vlor om de samenwerking tussen onderwijs en welzijn op verschillende domeinen te versterken en uit te klaren.

Voor het GO! wijst de Vlor erop dat er geen mogelijkheden bestaan voor de programmatie van een MPI of IBSO. De internaten van het buitengewoon onderwijs en de opvangcentra krijgen geen werkingsmiddelen. Bovendien is de omkadering veel geringer dan in welzijn en dit in een verhouding van 3 op 1.

2.5 Legistische bekommernissen

De Vlor wijst erop dat dit voorontwerp van decreet wijzigingen bevat aan het decreet op het inschrijvingsrecht dat op zijn beurt het decreet basisonderwijs en de codex secundair onderwijs wijzigt. Onderwijsdecreet XXII zal - naar verluidt - een aantal bepalingen bevatten die ook het inschrijvingsrecht wijzigen. Deze bepalingen zijn echter nu niet voorgelegd voor advies aan de Vlor. De raad wijst er in het advies over het onderwijsdecreet XXII op problemen m.b.t. de toepasbaarheid van het decreet op het inschrijvingsrecht in het secundair en het buitengewoon onderwijs. Hij is bezorgd over de coherentie van de besluitvorming die op verschillende momenten tot stand komt. Nochtans heeft deze regelgeving zware implicaties voor de communicatie van de scholen met ouders over inschrijving en toelating tot een bepaalde school. De Vlor wil hierover geconsulteerd worden.

Daarnaast stelt de Vlor vast dat sommige bepalingen onder meer over de inschaling en de certificering van ION-leerlingen nog helemaal niet transparant zijn en op meerdere manieren te

interpreteren zijn (zie art. III. 11-12). De Vlor dringt erop aan om het hele decreet te screenen op transparantie en duidelijkheid op de werkvloer.

De Vlor stelt vast dat de memorie van toelichting op sommige punten nog verwijst naar achterhaalde voorstellen en bepalingen. Hij vraagt om de coherentie tussen voorontwerp van decreet en memorie van toelichting te bewaken. Bij wijze van voorbeeld verwijst de raad naar de omschrijvingen over sticordi-maatregelen en handelingsgericht werken in de memorie van toelichting. Deze kunnen ook in de memorie van toelichting niet als de enig mogelijke methodiek worden omschreven. We stellen ook vast dat de memorie bij art. V.1 nog onverkort stelt dat de protocollen ontwikkeld voor het VAPH over alle beleidsdomeinen heen zullen worden opgelegd.

2.6 Nood aan een regeling voor leerlingen met autisme en autismspectrumstoornissen

De Vlor is van mening dat er dringend een oplossing moet worden geboden voor de omkadering van het onderwijs aan deze leerlingen. Maar net zoals bij kinderen met andere specifieke beperkingen, zijn hun behoeften erg verschillend en heterogeen.

14 leden uit de volgende organisaties ACW, ACOD, COC, COV, GO!, KOOGO, OVSG, POV, verenigde verenigingen, VLHORA, een van de verkozen directeurs en de ervaringsdeskundigen, aanvaardden tijdelijk een afzonderlijk type om aan de noden tegemoet te komen. Dit in afwachting van de globalere regeling waarvan sprake in het punt 2.1 en 2.2. Zij vinden het belangrijk om zo aan deze leerlingen op een structurele manier aangepast onderwijs en omkadering te bieden. Zij vinden dat op die manier een kwaliteitsvolle anti-werking structureel vorm kan krijgen. De inzichten vanuit het project verbreding en verdieping bieden hiervoor aanknopingspunten. Zij wijzen ook op de huidige ongelijke behandeling van deze kinderen. Deze oplossing versterkt de transparantie van de toewijzing van de ondersteuning voor deze kinderen.

Zij vragen dat alle organisatorische en personele randvoorwaarden worden vervuld om het type 9 te kunnen inpassen in het bestaande onderwijslandschap en in de bestaande praktijk die de laatste jaren is gegroeid voor het onderwijs aan kinderen met autisme en autismspectrumstoornissen. De invoering van een nieuwe type heeft ingrijpende effecten in het onderwijslandschap. Net als voor de andere vernieuwingen in het landschap van het buitengewoon onderwijs, vragen zij niet alleen overgangsmaatregelen die toelaten om de personeelsleden die nu een expertise hebben uitgebouwd blijvend in te zetten in het gewoon en buitengewoon onderwijs voor de doelgroep waarvoor ze expertise hebben opgebouwd maar zij ook een organieke omkadering die tegemoet komt aan de onderwijsbehoeften van deze leerlingen. Zij vragen ook om een flexibele aanwending van de omkadering mogelijk te maken waardoor de school een beroep kan doen op de expertise die voor een bepaalde school noodzakelijk is (onderwijsgevend, therapie, ...).

Acht leden uit de volgende organisaties, VCOV, VSKO en twee van de verkozen directeurs zijn tegen een bijkomend type 9. Zij pleiten ervoor om deze leerlingen te laten functioneren in de context waarin ze vandaag zitten maar met een bijkomende omkadering bovenop de omkadering die ze krachtens hun diagnostiek genereren. Zij wijzen op de grote variatie aan onderwijsleerbehoefden van leerlingen die in dit type zouden thuishoren. De creatie van een nieuw type heeft, zoals dit voor de hele typologie geldt, heel wat consequenties voor het landschap van het buitengewoon onderwijs, de leerlingstromen, het beleid en de organisatie

van scholen, de omkadering en het personeelskader, het leerlingenvervoer. Een bijkomende ondersteuning leidt minst tot verstoring in het onderwijslandschap.

Vier leden met name uit VSK, VVS, OKO en de gezinsbond onthielden zich.

Over volgende punten zijn alle geledingen het wel eens.

Deze problematiek van de omkadering voor scholen die onderwijs geven aan leerlingen met autisme en autismspectrumstoornissen toont aan dat de overheid werk moet maken van een globaal kader voor de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Deze typologie veronderstelt een psychiatrisch verslag. Zowel financieel bekeken als vanuit het oogpunt van de diagnostische capaciteit rijzen hier problemen. Het toekennen van psychiatrische consultatie-uren aan de centra voor leerlingenbegeleiding maakt dat centra in overleg met de psychiater aan deze leerlingen een formele diagnose kunnen geven en leidt voor deze leerlingen tot de vaststelling welk onderwijsaanbod voor hen het meest aangewezen is. Het aspect financiële drempel of capaciteit zal dan niet langer spelen.

2.7 Inwerkingtreding en tijdsplan

De Vlor vraagt naar een haalbaar en realistisch tijdsplan voor de planificatie-aanvragen van de nieuwe types. 15 december 2012 is dat helemaal niet.

3 Artikelsgewijze opmerkingen

3.1 Art. II.1 en Art. III.2

Omschrijvingen van compenserende, dispenserende maatregelen, gemeenschappelijk curriculum

Zie ook Art III.2

De Vlor kan zich herkennen in het feit dat het decreet enkel compenserende en dispenserende maatregelen omschrijft. Voor andere vormen van aanpassingen aan het onderwijsleertraject is classificerende diagnostiek geen noodzakelijke voorwaarde. Integendeel, een te strikte koppeling tussen zorgbreedte en classificerende diagnostiek, zou de organisatie belemmeren van goed onderwijs dat inspeelt op diverse leer- en ontwikkelingsnoden van leerlingen.

De Vlor is van oordeel dat de klassenraad, bijgestaan door het CLB, op geregelde tijdstippen de effectiviteit en de noodzaak van compenserende en dispenserende maatregelen moet evalueren. Anders dreigt dit artikel te leiden tot een onnodige bestendiging van bepaalde maatregelen. De Vlor vindt het vanzelfsprekend dat voorafgaand aan de beslissing de ervaringen van de leerling en zijn ouders beluisterd worden. In deze situatie gelden immers de regels van behoorlijk bestuur.

Er zijn twijfels over de vraag of het criterium voor redelijke aanpassingen, met name het al dan niet kunnen volgen van een gemeenschappelijk curriculum wel spoort met het VN-verdrag. Immers, sommige leerlingen die weliswaar een specifieke onderwijssetting nodig hebben, zijn wel in staat om een gemeenschappelijk curriculum te volgen. Kan dit criterium worden geïnterpreteerd als een discriminatie op grond van handicap? Dit conceptueel probleem leidt ook

tot heel wat verwarring en interpretatieproblemen met betrekking tot concrete artikelen (art. II.5 – toelatingsvoorwaarden voor GON, art. III.7 § 2 samen gelezen met art. 294 van de codex secundair onderwijs en art. III. 30- toelatingsvoorwaarden voor OV 4). De Vlor verwijst naar het punt 2.2. en vraagt naar een debat ten gronde over de manier waarop participatieproblemen die voor bepaalde leerlingen rechten op een aangepaste setting genereren, kunnen worden omschreven.

De toepassing en de concrete consequenties van compenserende en dispenserende maatregelen in het onderwijs moeten verder worden uitgeklaard.

3.2 Art. II.2 en Art. III.10

Uitbouwen van specifieke leertrajecten

Het decreet bepaalt dat de school **gepaste maatregelen** moet inzetten, naargelang de noden van een kind. De Vlor vindt ook dat handelingsgericht werken hiervoor heel wat perspectieven biedt maar omdat het hier om een methode gaat, zou dit best niet in het decreet worden vastgelegd. Dit belet niet dat scholen en centra deze methodiek gebruiken en hierin gestimuleerd en ondersteund worden (onder meer door de pedagogische begeleidingsdiensten). Deze bepalingen moeten dan wel consequent worden uitgewerkt voor alle partijen. Het art. IV.1 moet hieraan worden aangepast. Eenzelfde aanpak voor zowel de scholen als de centra voor leerlingenbegeleiding is noodzakelijk. De Vlor wijst er ook op dat er een sterke band bestaat tussen het uitbouwen van gepaste maatregelen en de verdere uitbouw van competentieontwikkeling in scholen en centra (zie punt 2.3.). Sommige scholen en centra verwierven hier al wat expertise maar in de toekomst zullen gerichte en volgehouden inspanningen nodig zijn.

Alle geledingen vragen om de rechtspositie van de school in deze te garanderen. Zijn gepaste maatregelen afdwingbaar? Wat is de impact ervan op de werking en de organisatie van de school? Welke rechten hebben ouders en leerlingen?

In welke mate is de school verantwoordelijk voor de **ondersteuningsbehoeften van de ouders**? Een school betreft ouders, consulteert ze en maakt afspraken, maar geeft geen ‘ondersteuning’ in de strikte betekenis van het woord aan ouders.

3.3 Art. II.3.

Typologie in het buitengewoon basisonderwijs

We verwijzen naar het punt 2.2. en 2.6.

Wat met het kleuteronderwijs? § 1, laatste lid

De Vlor wijst ook nog op het feit dat recht op ondersteuning in het kleuteronderwijs voor leerlingen met licht verstandelijke beperkingen en/of leerstoornissen niet structureel wordt ingeschreven. Het is duidelijk dat leerstoornissen als dusdanig op die leeftijd nog niet te diagnosticeren zijn. Er bestaat heel wat wetenschappelijke evidentie dat vroege interventie en therapie zeer effectief is voor kinderen met een ernstig risico op latere leerstoornissen, met name kinderen met ‘taalontwikkelingsstoornissen’. In dit geval is interventie voor de leeftijd van 6 jaar, het meest effectief. De Vlor begrijpt dan ook niet waarom dit decreet initiatieven die op dit

vlak werden genomen (bijv. de speelleerklas), lijkt af te bouwen. Al van in het kleuteronderwijs moet planmatig worden gewerkt aan het voorkomen van taalontwikkelingsstoornissen. De Vlor pleit ervoor om minstens de initiatieven die op dit vlak werden genomen (bijvoorbeeld de speelleerklas) in stand te houden.

De Vlor wil ook dat remediërende interventies van leerkrachten in het kleuteronderwijs kunnen meegenomen worden in het diagnostisch proces in het lager onderwijs.

Moment van doorverwijzing naar buitengewoon onderwijs

In type 8 kan een doorverwijzing pas na de paasvakantie gebeuren (gelet op het vaststellen van een leerstoornis gekoppeld aan een remediërende instructie van minstens drie à zes maanden). De Vlor pleit ervoor dat deze leerlingen zo snel mogelijk een adequate ondersteuning krijgen.

Vastleggen van diagnostische protocollen (art. II. 4, § 2)

Ze hanteren immers in de eerste plaats een onderwijskundig en pedagogisch perspectief en vullen dat –waar nodig– aan met een classificerend perspectief (bijvoorbeeld ‘verstandelijke beperking’ en ‘leerstoornissen’). Voor de classificerende aspecten is het nuttig dat er overeenstemming wordt gezocht met het VAPH en in de toekomst ook met de intersectorale toegangspoort voor jeugdhulpverlening zoals bijvoorbeeld gebeurde voor het protocol ‘verstandelijke beperking’. Maar de protocollen mogen geenszins beperkt worden tot de classificerende invalshoek. De Vlor vindt het belangrijk dat de protocollen hanteerbaar en gebruiksvriendelijk zijn voor alle betrokkenen.

3.4 Art. II.4 en III.8

Samenhang tussen typologie en de aanpassingen aan het onderwijs

Dit artikel maakt de brug tussen de op kindkenmerken gebaseerde typologie en de aanpassingen in het onderwijssysteem. We verwijzen dan ook naar het punt 2.2, waar we hebben aangegeven dat er niet noodzakelijk een rechtstreekse link is tussen een classificerende diagnose en de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling. De noden kunnen binnen één classificerende diagnose nog heel divers en heterogeen zijn.

Rol van de centra voor leerlingenbegeleiding (art. II.4, wijziging aan art. 15, § 1, voorlaatste lid)

Het voorontwerp van decreet bepaalt dat alleen de centra voor leerlingenbegeleiding bevoegd zijn voor het afleveren van het verslag. Binnen de typologie van het voorontwerp van decreet betekent dit dat voor een aantal classificerende diagnoses het CLB moet samenwerken met andere diensten (bijvoorbeeld kinderpsychiatrie). Voor andere leerlingen is er al een classificerende diagnostiek gebeurd voorafgaand aan het onderwijs (bijvoorbeeld binnen een COS). De Vlor pleit voor een valorisering van deze inzichten binnen een samenwerking tussen het CLB en deze andere diensten die betrokken kunnen zijn in voorschoolse of buitenschoolse diagnostiek.

Begrippenkader

De Vlor stelt vast dat dit decreet verschuivingen bevat in wat bedoeld wordt met een inschrijvingsverslag, een attest, een protocol, een verslag ten aanzien van de huidige praktijk. Op zich is dat geen probleem maar het zou de duidelijkheid ten goede komen als deze begrippen

eenduidig worden omschreven in de context van dit decreet en dan ook consequent worden gehanteerd.

De Vlor stelt vast dat in § 1, 2° verwezen wordt naar een ‘therapeutische benadering’. Wellicht is hier een ‘multidisciplinaire benadering’ bedoeld. Er moet zeker verduidelijkt worden waarover het hier gaat. Welke opdrachten voor het buitengewoon onderwijs vloeien hieruit voort?

Rol van de inspectie (Art. II.4 wijzigt art. 15, § 5 en art. III.8)

De Vlor heeft ook fundamentele bedenkingen en vragen bij de uitvoerbaarheid van de beoordeling van individuele leerlingendossiers door de onderwijsinspectie.

De raad vindt dat een dergelijke opdracht niet past in de opdrachten van de inspectie. De inspectie bewaakt en stimuleert de kwaliteit in scholen en clb. Een beoordeling over gelijkwaardigheid van handelingsplanning met eindtermen in het basisonderwijs heeft betrekking op een curriculum en heeft dus te maken met toezicht op kwaliteit. Dit is echter niet het geval voor de beoordeling van individuele leerlingendossiers. Het veronderstelt multidisciplinaire en diagnostische competenties én bekendheid met de concrete context van de leerling in kwestie. Deze beoordeling staat ook haaks op de privacywetgeving en de regelgeving over de rechtspositie van patiënten (beroepsgeheim). Er is geen nood aan een bijkomende administratieve procedure waardoor leerlingen langer een aangepaste setting ontberen.

In het Vlaamse onderwijs wordt het oordeel over functioneren van leerlingen normaal gezien toevertrouwd aan de klassenraad (in samenwerking met het clb). De Vlor pleit ervoor dat hiervoor dezelfde logica wordt gehanteerd. De klassenraad zal uiteraard haar beslissingen terzake moeten motiveren.

Vanuit legistisch standpunt verwondert de Vlor zich erover dat deze bepalingen worden ingeschreven in het decreet op het basisonderwijs en het decreet op het secundair onderwijs. Opdrachten voor de inspectie zouden beter worden ingeschreven in het decreet over kwaliteit in het onderwijs.

3.5 Art. II.5

Al dan niet het gemeenschappelijk curriculum kunnen volgen

De Vlor vraagt verduidelijking over de mate waarin een leerling al dan niet het gemeenschappelijk curriculum moet kunnen volgen om resp. in het buitengewoon onderwijs en het GON te worden ingeschreven. Hij verwijst naar de vraag om een debat ten gronde onder II.1. Deze bepalingen zijn tegenstrijdig.

De Vlor vraagt zich trouwens af waarom de voorwaarden voor type 1, 3 en 8 strenger zijn dan voor type 9. De Vlor is vragende partij om het GON, na de evaluatie, ten gronde te regelen (zie punt 2.1.).

3.6 Art. II.6

Herevaluatie van een inschrijving in type 8

De Vlor is bezorgd over de effecten van deze maatregel. Dit kan ertoe leiden dat leerlingen meerdere keren worden ge(her)oriënteerd van gewoon naar buitengewoon en omgekeerd. Dit omdat het volgen van een gemeenschappelijk curriculum wel mogelijk zou moeten zijn op grond

van de diagnostiek maar dit in een gegeven context niet lukt. Leerlingen hebben ook recht op duidelijkheid en continuïteit in een bepaald leertraject.

Het decreet moet garanties geven dat een leerling die terugkeert naar het gewoon onderwijs, ook zeker moet zijn om een plaats te vinden in de school van zijn keuze. Gelet op de capaciteitsproblemen van sommige scholen, is dit niet evident. Er zijn nu wel garanties dat de leerling terug kan naar zijn oorspronkelijke basisschool. Maar als de ouders van de leerling oordelen dat het aangewezen is te kiezen voor een andere school, is er geen enkele garantie op een inschrijving in het gewoon onderwijs.

Dit proces mag niet verworden tot een (twee)jaarlijkse administratieve procedure zonder dat er ten gronde een heroverweging gebeurt. Om die reden stelt de Vlor voor dat de klassenraad, waar nodig, in samenspraak met het clb de (twee)jaarlijkse heroverweging maakt.

3.7 Art. II.8 tot art. II.10 en art. III.5 tot art. III.7

Inschrijvingsprocedure voor leerlingen met specifieke noden

Criteria voor 'gemotiveerde weigering'

De Vlor pleit voor een andere omschrijving van de term 'gemotiveerde weigering'. Het artikel omschrijft de procedure om op een gefundeerde wijze vragen voor redelijke aanpassingen af te wegen. Op grond hiervan kan het schoolbestuur beslissen of de gevraagde aanpassingen redelijk dan wel disproportioneel zijn. Een gemotiveerde weigering is het gevolg van dit afwegingsproces.

De Vlor is van oordeel dat ook de organisatie van medische verzorging een element kan vormen in dit afwegingsproces. Als een leerling een intense verpleegkundige of paramedische ondersteuning nodig heeft, kan niet elke school instaan voor de organisatie hiervan.

De Vlor stelt vast dat in het voorontwerp 'redelijke aanpassingen' steeds gekoppeld zijn aan een expliciete vraag vanuit de ouders. Ook wanneer de ouders niet in staat zijn een vraag tot aanpassingen te formuleren, vindt de Vlor dat de school dit moet doen als ze merkt dat die aanpassingen nodig zijn voor het goede verloop van de schoolloopbaan van een leerling.

Heroverwegingen naar aanleiding van een gewijzigde vraag naar redelijke aanpassingen (§5)

§ 5 voorziet in een mogelijkheid voor een heroverweging voor die leerlingen die al onder ontbindende voorwaarde waren ingeschreven. Op zich is dit een goede benadering. Toch blijven hier een aantal vragen onbeantwoord: moet er een nieuw verslag worden opgesteld door het clb over de gewijzigde noden? Wie neemt het initiatief tot een heroverweging?

Daarnaast vraagt de Vlor naar de procedure als een leerling problemen verwerft in de loop van een schoolloopbaan. Als de school een leerling heeft ingeschreven, zonder dat er sprake was van een ontbindende voorwaarde, blijft de leerling volgens de regelgeving ingeschreven, ook als de noodzakelijke 'redelijke aanpassingen' disproportioneel geworden zijn. De Vlor vraagt dat de school in dergelijke situaties rechtszekerheid krijgt over de te volgen procedure.

De raad pleit voor een zelfde procedure voor alle leerlingen. De school schrijft in principe iedere leerling in. Voor iedere leerling die redelijke aanpassingen vraagt en op het moment waarop die het vraagt, wordt binnen een redelijke termijn een evaluatie gemaakt of de aanpassing redelijk is en niet disproportioneel. Als de vraag beoordeeld wordt als disproportioneel, engageert de school die de leerling heeft ingeschreven zich ertoe om – binnen de geijkte procedure en in

samenspraak met het CLB – een andere school te zoeken. Ditzelfde geldt voor vragen van leerlingen die pas na de inschrijving duidelijk worden.

De Vlor vraagt ook rechtszekerheid voor de school als ouders een inschrijvingsverslag niet kenbaar maken bij de inschrijving. Dit zou kunnen door te stellen dat ouders ter goeder trouw alle relevante informatie moeten verstrekken bij de inschrijving.

Betrokkenheid gehandicapten of hun organisaties bij het LOP (art. II.9)

In geval van een niet-gerealiseerde inschrijving start het LOP een bemiddeling om een oplossing voor de geweigerde leerling te zoeken. De Vlor herinnert aan zijn eerder principieel verzet tegen een mogelijke rol van het LOP in dit verband.¹

3.8 Art. II.11 en art. III.33 en art. III.36

Type 9. Omkadering

De Vlor stelt vast dat de omkadering voor type 9 dezelfde is als voor type 3. De Vlor merkt op dat de omkadering voor beide types te beperkt is.

3.9 Art. II.12-13

Planificatie van een type

§ 4, 2° bepaalt dat er bij een programmatie een omgevingsanalyse moet worden gemaakt met eventuele 'aangepaste verblijfsmogelijkheden voor kinderen met bijkomende zorgbehoeften'. Wat houdt deze omgevingsanalyse in? Het al dan niet aanwezig zijn van een welzijnsvoorziening in de omgeving van de school die wenst te programmeren, kan geen argument zijn bij de beoordeling van een programmatie-aanvraag en de uiteindelijke toekenning. De raad wijst hier op de verschillende context waarin scholen uit het gesubsidieerd onderwijs werken tegenover de scholen uit het gemeenschapsonderwijs.

Gelet op het ontbreken van het professionaliseringsperspectief, zal het moeilijker worden om de professionaliteit van het team te waarborgen.

De Vlor krijgt een adviesbevoegdheid voor de beoordeling van programmatie-aanvragen. Hij vraagt dat die bevoegdheid niet wordt beperkt tot een administratief-technische beoordeling maar betrekking kan hebben op de inhoudelijke meerwaarde van een bepaalde programmatie. De Vlor vindt het daarom belangrijk om ook over het uitvoeringsbesluit over de vorm en de inhoud van het programmadosier en de wijze waarop kwaliteitsvoorwaarden worden beoordeeld advies te kunnen uitbrengen. Deze adviesbevoegdheid is consequent met de regelgeving die ook geldt voor het gewoon onderwijs in verschillende onderwijsniveaus. Voor de kleine onderwijsverstrekkers is de Vlor niet het forum voor het beoordelen van programmatie-aanvragen.

De Vlor dringt aan op een uniforme regeling voor de vervaldata waarop dossiers moeten worden ingediend. De raad pleit er ook voor dat scholen tijdig geïnformeerd worden over de beslissing

¹ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad, [Advies over de ontwerpconceptnota "Leerzorg"](#), 15 februari 2007.

over. een programmatie-aanvraag. Als scholen pas op 1 juni op de hoogte zijn van een beslissing, is dat te laat voor een goede organisatie van het volgend schooljaar.

3.10 Art. III.3, art. III.27, 2° en art. III.28

+ 21jarigen in het BuSO

De Vlor wijst erop dat de capaciteit van zowel onderwijs als van welzijn beperkt is.

De Vlor vindt het logisch dat onderwijsinstellingen met capaciteitsproblemen voorrang geven aan leerplichtige leerlingen. Het is niet wenselijk dat scholen voor buitengewoon onderwijs leerplichtige leerlingen moeten weigeren omdat ze meerderjarige leerlingen moeten opvangen.

Maar doordat het buitengewoon onderwijs deze leerlingen kan doorverwijzen, zal de vraag naar meerderjarigenzorg in het VAPH stijgen. Dit heeft gevolgen voor de structurele planning die binnen het VAPH wordt gemaakt. Een gezamenlijke strategie van welzijn en onderwijs gericht op een optimale integratie van deze mensen en een naadloze overgang tussen onderwijs en welzijn is noodzakelijk.

De Vlor wijst ook op de impact van federale wetgeving waardoor onderwijsinstellingen gevolg moeten geven aan de eis tot opvang en domiciliëring van geplaatste kinderen en volwassenen (en dit vaak zonder enige contextinformatie).

3.11 Art. III.5 tot art. III.7

De Vlor verwijst naar de opmerkingen onder punt 3.7.

Specifiek voor het secundair onderwijs gelden nog volgende opmerkingen:

De Vlor wijst erop dat in art. III.5, § 3, 1° de tekst verwijst naar het 'vormingsprogramma'. Die term komt niet voor in de codex secundair onderwijs. De raad vraagt om te verwijzen naar de geijkte terminologie.

3.12 Art. III.10

De Vlor verwijst naar de opmerkingen onder punt 3.2.

Specifiek voor het secundair onderwijs gelden nog volgende opmerkingen.

Samenhang tussen compenserende en dispenserende maatregelen in het SO met de regelgeving m.b.t. flexibele curricula in het secundair onderwijs

De Vlor vraagt naar de samenhang tussen deze bepalingen en de bepalingen die werden ingevoerd in het onderwijsdecreet XXI. De raad is vragende partij voor een samenhangend beleid voor aanpassingen van curricula dat transparant is voor leerlingen en hun ouders.

De overheid introduceert hier andere noties: leerlingen met beperkingen, hoogbegaafde leerlingen, leerlingen met tijdelijke leerachterstanden of leerproblemen. Er zijn hier geen linken naar de typologie of diagnostiek. De criteria om te weten welke leerling onder deze categorieën vallen, zijn vaag en zijn niet te objectiveren op grond van het voorontwerp van decreet. De problemen van de jongeren zijn niet altijd een afstemmingsprobleem tussen specifieke noden en de onderwijssetting. Voor sommige leerlingen zijn die problemen een

contextgegevens. Een flexibel curriculum biedt hier geen antwoord op. Bovendien is dit artikel gesteld in termen van 'rechten op aanpassingen'.

De Vlor vraagt dat de geest van de bepalingen inzake flexibele leertrajecten die werden ingevoerd in het onderwijsdecreet XX en XXI zou behouden blijven.

De Vlor wijst erop dat in art. III.10, 1° de tekst verwijst naar het 'vormingsprogramma'. Die term komt niet voor in de codex secundair onderwijs. De raad vraagt om te verwijzen naar de geijkte terminologie.

3.13 Art. III.11-12

Aanpassing omschrijving regelmatige leerling (ION-leerlingen)

De Vlor interpreteert dit artikel in de zin dat een attest type 2 niet langer noodzakelijk is om in aanmerking te komen voor ION. Door de schrapping van art. 252, § 1, b) 3° van de codex secundair onderwijs is er onduidelijkheid over de doelgroep en de omvang van de ION-ondersteuning. Gekoppeld aan de bredere omschrijving voor het uitreiken van studiebewijzen zou dit ertoe kunnen leiden dat meer leerlingen dan nu het geval is een beroep doen op ION en op deze vorm van attestering. De Vlor vraagt om dit artikel te verduidelijken.

3.14 Art. III.16

De Vlor verwijst naar het punt 2.2.

Voor het buitengewoon secundair onderwijs vraagt de Vlor om werk te maken van een organisatie van het buitengewoon secundair onderwijs op grond van opleidingsvormen alleen. Dit heeft heel wat consequenties en kan niet meteen gerealiseerd worden. De herdefiniëring van het buitengewoon secundair onderwijs op grond van opleidingsvormen (gedefinieerd in termen van participatiemogelijkheden en beperkingen) zou een veel adequater en meer emanciperend perspectief vormen.

3.15 Art. III.22

Nieuwe planificatieregels voor OV 4

De Vlor dringt erop aan dat men de aanvraag moet doen voor 30 november. Dit is conform de data die voor andere planificatieprocedures gelden.

De raad vraagt naar een precisering van de voorwaarden waaronder het aanbod van opleidingsvorm 4 in de toekomst zal worden uitgebreid. Voor het verbreden van het aanbod binnen OV 4 vindt de Vlor samenwerking tussen gewoon en buitengewoon onderwijs een voorwaarde. OKO formuleerde op dit punt een minderheidsstandpunt. Zij vinden de samenwerking een meerwaarde.

3.16 Art. III.27-28 en art. III.30

Begrippenkader

De Vlor stelt vast dat dit decreet verschuivingen bevat in wat bedoeld wordt met een inschrijvingsverslag, een attest, een protocol, een verslag ten aanzien van de huidige praktijk. Op

zich is dat geen probleem. Het zou echter de duidelijkheid ten goede komen als deze begrippen eenduidig worden omschreven in de context van dit decreet en dan ook consequent worden gehanteerd.

De Vlor vraagt ook om de notie 'reeds geruime tijd' te operationaliseren.

3.17 Art. IV.1

Compenserende, dispenserende maatregelen, gemeenschappelijk curriculum, handelingsgerichte diagnostiek, handelingsgericht werken in het CLB

Om samenwerking tussen de school, het clb en ouders te optimaliseren, is het belangrijk dat het decretale kader waarbinnen wordt samengewerkt voor alle partijen hetzelfde is. Om die reden pleit de Vlor ervoor om voor de clb net zoals voor de scholen te spreken over 'gepaste maatregelen' in plaats van over 'handelingsgericht werken'.

3.18 Art. V.1

Toezicht door de inspectie op kwaliteit van diagnostiek

De Vlor vraagt naar een stroomlijning van de inspectie op de kwaliteit van het handelen in de clb. Het is voor clb niet haalbaar om door verschillende instanties te worden doorgelicht. Het is evenmin wenselijk en haalbaar om voor deelaspecten van het instellingsbeleid (i.c. de diagnostische praktijk) afzonderlijk te worden doorgelicht naast de reguliere doorlichting. De Vlor pleit voor transparante en sobere procedures door één instantie met minimale belasting van het CLB. Hierbij is er nog een tegenspraak tussen de decretale tekst en de memorie van toelichting.

Er zouden wel afspraken kunnen worden gemaakt over het samenbrengen van referentiekaders die in verschillende sectoren worden gehanteerd. Naar verluidt zal in de toekomst ook een kwaliteitscontrole vanuit de intersectorale toegangspoort van integrale jeugdhulpverlening worden uitgewerkt. De toekomstige inspectiekaders zouden ook hiermee kunnen afstemmen.

De Vlor vraagt ook dat alle bepalingen die de rol van de inspectie tegenover de clb verduidelijken in dit decreet worden ingevoegd en niet in de niveaudecreten. Dit leidt anders tot te veel onduidelijkheid.

3.19 Art. VI.3

Samenstelling Commissie Leerlingenrechten

Men vraagt om de onverenigbaarheden voor leden van de commissie na te kijken met het oog op de rol die het CGKR moet spelen.